

MS 2. YÜZYIL-MS 15. YÜZYIL FELSEFESİ

MS 2. YÜZYIL-MS 15. YÜZYIL FELSEFESİNİ HAZIRLAYAN DÜŞÜNCE ORTAMI

MS 2. YÜZYIL-MS 15. YÜZYIL FELSEFESİNE ÖNCEKİ FELSEFİ DÖNEMLERİN ETKİSİ

Orta Çağ Felsefesine Zemin Hazırlayan Ortam

- Orta Çağ felsefesi; İlk Çağ filozoflarının birikiminden, Hristiyanlık inancından ve İslam düşüncesinden derinden etkilenmiştir.
- Bu felsefi dönemden hemen önce, Büyük İskender'den Roma egemenliğine kadar süren ve **Helenistik Dönem** olarak adlandırılan bir çağ yaşanmıştır.
- Helenistik Dönem'de Yunan ve Doğu kültürleri kaynaşmış; eski kurumların yıkılmasıyla birlikte filozoflar doğadan ziyade "ahlak", "erdem" ve "hayatın anlamı" üzerine yoğunlaşmıştır.

Orta Çağ'ı Etkileyen 3 Büyük Felsefe Okulu

Helenistik Dönem'de kurulan ve özellikle Hristiyan felsefesine güçlü bir zemin hazırlayan üç temel okul şunlardır:

1. Epikürcülük (Epiküros)

- Felsefenin pratik olması ve bireye hayatını düzenleme becerisi kazandırması gerektiğini savunur.
- İnsanın temel amacı acıdan kaçınmak ve mutluluğa (hazza) ulaşmaktır.
- Yeme-içme gibi geçici biyolojik hazlar yerine; dostluk, nezaket ve öğrenmek gibi kalıcı, manevi (dingin) hazlar yüceltilir.
- En iyi yaşam; arzuların en aza indirildiği, sade ve basit bir yaşamdır.

2. Stoacılık (Kıbrıslı Zenon)

- Evrende olan biten her şeyin evrensel bir akla (kader veya Tanrı iradesi) göre, zorunlu ve kaçınılmaz olarak gerçekleştiğini savunur.
- Temel ilkesi "tanrısal iradeye uyum sağlamak"tır.
- Kişi, değiştiremeyeceği olaylar için boşuna endişelenmemeli, sadece kendi kontrol edebileceği şeylere odaklanmalıdır. Bu "kabullenici" ahlak anlayışı Hristiyan felsefesini derinden etkilemiştir.

3. Yeni-Platonculuk (Plotinos)

- Platon'un fikirlerini "Tanrı ve inanç" merkezli olarak yeniden yorumlayan okuldur.
- Maddeci felsefeye şiddetle karşı çıkar; asıl gerçeğin nesneler (madde) değil, "ruhsal olan" olduğunu savunur.
- Tanrı'yı her şeyin kaynağı ve tüm insanların eninde sonunda döneceği varlık olarak tanımlar.
- Ruhun ölümsüzlüğü fikriyle, Orta Çağ Hristiyan felsefesinin (özellikle Aristoteles yeniden keşfedilene kadar) en büyük teorik dayanağı olmuştur.